

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตรการทำยาต้มสมุนไพร จำนวน ๕ ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางคล้า

- ☐ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ☒ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม
☐ กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการ ☐ กลุ่มอาชีพสร้างสรรค์ ☐ กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง

ความเป็นมา

ตามนโยบายกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพให้ประชาชนระดับฐานรากที่อาศัยอยู่ในระดับตำบล ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย พลัด ขาดโอกาสให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้หลักสูตรการพัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอาชีพได้รับความรู้สามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาสู่สหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังเน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area – based Development) ใช้หลักสูตรอาชีพเป็นฐาน (Career – Based Education) ในหลักสูตร ๕ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านเกษตรกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านพาณิชยกรรมและการบริการ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ และหลักสูตรกลุ่มอาชีพและเฉพาะทาง ตลอดจนเน้นหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ up – skill re – skill และ new – skill ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๓ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมายเพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ

การทำยาต้มสมุนไพร เป็นอาชีพที่สืบทอดกันมาช้านานของภูมิปัญญาไทย สมุนไพรเป็นสิ่งที่อยู่คู่คนไทยมานานนับพันปีแต่เมื่อการแพทย์แผนปัจจุบันเริ่มเข้ามามีบทบาทในบ้านเรา สรรพคุณและคุณค่าของสมุนไพรไทยอันเป็นสิ่งที่เรียกว่า ภูมิปัญญาไทยโบราณก็เริ่มถูกบดบังไปเรื่อย ๆ และถูกทอดทิ้งไปในที่สุดซึ่งความเป็นจริงคนส่วนใหญ่ก็พอรู้กันว่าสมุนไพรเป็นสิ่งที่มีความค่าใช้ประโยชน์ได้จริงและใช้ได้อย่างกว้างขวางแต่เป็นเพราะเราใช้วิธีรักษาโรคแผนใหม่มานานจนวิชาการแพทย์แผนโบราณที่มีสมุนไพรเป็นยาหลักถูกลืมเลือน ทำให้เยาวชนรุ่นหลังรู้จักสมุนไพรน้อยมาก และแทบไม่รู้จักเลยทั้ง ๆ ที่มีสมุนไพรเหล่านั้นอยู่ใกล้ตัวเราเองและเพื่อการสืบสารภูมิปัญญาไทยด้านสมุนไพรไม่ให้สูญหาย และนำสมุนไพรมาใช้ป้องกันและรักษาโรค เพื่อให้ประชาชนมีทางเลือกในการรักษาและป้องกันโรคที่หลากหลาย "การทำยาต้มสมุนไพร " สามารถนำมาเป็นอาชีพเสริม สร้างรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือน เพื่อเพิ่มมูลค่าและตอบสนองความต้องการกลุ่มผู้บริโภคหรือตามความต้องการใช้งาน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางคล้า จึงได้กำหนดการจัดทำหลักสูตรการทำยาต้มสมุนไพร เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มเป้าหมาย ให้ได้มีโอกาสในการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ ตามความชอบและความสนใจ เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพ ช่วยเหลือครอบครัว และเป็นการลดปัญหาการว่างงาน การดำเนินการจัดกิจกรรมครั้งนี้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้

หลักการของหลักสูตร

๑. เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายของโครงการให้ได้รับความรู้ไปสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน

๒. เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์สินค้า/บริการ โดยการสร้างสรรค์เอกลักษณ์ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการใช้อำนาจอ่อน (Soft Power) เป็นตัวขับเคลื่อน ในการยกระดับให้มีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาด มีการบูรณาการกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายให้เกิดการรวมกลุ่มและจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน นำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจสามารถทำയാคมสมุนไพรได้ตามหลักสูตร
๒. เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ให้กับตนเองหรือครอบครัว

เป้าหมาย

๑. ประชาชนทั่วไปทุกอาชีพ
๒. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ

ระยะเวลา

- ภาคทฤษฎี ๑ ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ ๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพ	อธิบายช่องทางการประกอบอาชีพ	๑. ความสำคัญในการประกอบอาชีพ ๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ ๓. การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ ๔. สามารถบอกทิศทางการประกอบอาชีพได้	๑. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เรื่องความสำคัญของอาชีพการทำยาต้มสมุนไพร ๒. ศึกษา ความรู้เบื้องต้นในการประกอบอาชีพการทำยาต้มสมุนไพร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพจากผู้รู้ ผู้ประกอบการในชุมชน ความต้องการของตลาด การลงทุนและกระบวนการผลิต การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และวัตถุดิบ ๓. วิทยากรกับผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบ	๓๐ นาที	-

				วิธีการในการประกอบอาชีพ การทำยาต้มสมุนไพร กับผู้เรียนที่จะนำไปสู่การ ประกอบอาชีพ ที่เป็นไป ตามความพร้อมและ ศักยภาพของผู้เรียนเช่นการ เป็นเจ้าของกิจการ การ รับจ้าง เป็นต้น		
๒	ฝึกทักษะการ ประกอบอาชีพ	มีทักษะการ ประกอบอาชีพ	๒.๑ การจัดเตรียม วัสดุ อุปกรณ์และ เครื่องมือที่ใช้ใน การทำยาต้มสมุนไพร - ดอกจันทน์เทศ - กานพลู - เปลือกสมุลแว้ง - เปราะหอม - พริกไทยดำ - ลูกผักชี - กระวาน - โศศหัวบัว - โศศสอ - เมลทอล - พิมเสน - การบูร - ยูคาลิปตัส - ขวดยาหม่องขวด แก้วกลม - ผ้าขาวบางตาข่าย ๒.๒ ขั้นตอนการฝึก อาชีพการทำยาต้ม สมุนไพร ๑.การนำสมุนไพร ทั้งหมด มาหั่นเป็น ชิ้นเล็กๆและบด พริกไทยดำเล็กน้อย ๒.นำพิมเสน การบูร เมนทอล และน้ำมัน ยูคาลิปตัส มาผสม กันในถ้วยแก้วให้	๒.๑ วิทยาให้ความรู้เรื่อง สถานที่ ในการประกอบ อาชีพ ขั้นตอนการเตรียม วัสดุ อุปกรณ์ ๒.๒ วิทยาการสาธิตพร้อม ผู้เรียนการฝึกปฏิบัติการทำ ยาต้มสมุนไพร และวิทยาการ ตอบข้อซักถามไปด้วย ระหว่างการฝึกเรียน		๔

			ละลายเป็นเนื้อเดียวกัน ๓.การนำสมุนไพรที่หั่นแล้วใส่ในขวดแก้ว ๔.เติมส่วนผสมในข้อ ๒ ลงไปในขวดแก้ว ให้ท่วมตัวสมุนไพร ปิดฝาให้สนิท ๕.การตั้งขวดแก้วทิ้งไว้ประมาณ ๗ วัน แล้วจึงนำมาใช้โดยทำการแยกบรรจุเป็นขวดเล็กๆ			
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำยาต้มสมุนไพร	๓.๑ การบริหารจัดการควบคุมการทำยาต้มสมุนไพร ๓.๒ สามารถบอกขั้นตอนและรายละเอียดการจัดทำองค์ประกอบการตลาด สำหรับการเข้าสู่ตลาดของอาชีพการทำยาต้มสมุนไพร ๓.๓ อุปสรรคและความเสี่ยงของอาชีพการทำยาต้มสมุนไพร ๓.๔ แผนการตลาดเพื่อเข้าสู่อาชีพ การทำยาต้มสมุนไพรให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพสูงสุด	๓.๑ ให้ผู้เรียน สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เรื่อง การบริหารจัดการการผลิต แล้วจัดกิจกรรมการเพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปลองค์ความรู้ในรูปแบบการตอบคำถามจากใบงาน หรือแบบบันทึกการเรียนรู้ ๓.๓ ครูสนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้เรียน ความเสี่ยงและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ พร้อมสรุปลองค์ที่ได้ในแบบบันทึกการเรียนรู้ ๓.๔ ครูกำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนการตลาดอย่างง่ายในการนำอาชีพเข้าสู่ตลาด เพื่อวางแผนนำไปใช้จริงเมื่อเสร็จสิ้นการฝึก โดยผู้สอนให้คำชี้แนะวิธีการ	๓๐ นาที	

สื่อการเรียนรู้

๑. ใบความรู้
๒. วิทียากร
๓. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดผลประเมินผล

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎี	ร้อยละ ๒๐
๒. การประเมินตามสภาพจริงจากชิ้นงาน	
๒.๑ ทักษะการปฏิบัติ	ร้อยละ ๔๐
๒.๒ คุณภาพของผลงาน/ผลการปฏิบัติ	ร้อยละ ๔๐
๓. เครื่องมือวัดและประเมินผล	
๓.๑ แบบประเมินผลระหว่างเรียน - หลังเรียน	
๓.๒ แบบสังเกตพฤติกรรม	
๓.๓ แบบประเมินผลชิ้นงาน	

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐